

Kontrollutvalget, Sørfold kommune

Årsrapport til kommunestyret 2025

1.0 Innledning

Kontrollutvalget er i samsvar med kommunelovens § 23-1 oppnevnt av kommunestyret for å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på vegne av kommunestyret.

Utvalgets arbeid foregår innenfor rammen av

- Kommunelovens kapittel 23 *Kontrollutvalgets virksomhet*,
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Utvalgets virksomhetsplan

Gjennom uttalelser til kommunens og det kommunale foretakets årsregnskap, og innstillinger i saker om forvaltningsrevisjon, har kontrollutvalget rapportert om sitt virke i de nevnte sakene. Utvalget legger i tillegg frem for kommunestyret en samlet rapport / fremstilling om kontrollutvalgets arbeid det enkelte år. Sørfold kommunestyre gjorde ved konstituerende møte 12.10.2023 og møte 24.11.2023 valg av medlemmer for perioden. Kontrollutvalget består av følgende medlemmer:

Lena C. Pedersen Osnes, leder
Heidi Skogheim, nestleder
Daniel A. Koskinen
Idar Mohaug
Terje Nystabakk

Kontrollutvalget har gjennomført fire møter i 2025. Beate Brevik har møtt to ganger og Eskil Pedersen én gang som vara.

2.0 Regnskap

Årsregnskap 2024: Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til kommunens regnskap for 2024. Regnskapet er avlagt med et positivt netto driftsresultat på kr 18.452.000. Revisors beretning er avgitt uten forbehold.

Kommunens ledelse har gitt kontrollutvalget en grundig gjennomgang av regnskap for Sørfold kommune, og besvart utvalgets spørsmål. Til grunn for utvalgets uttalelse ligger også revisors beretning, samt ytterligere informasjon fra denne. Kontrollutvalget har anbefalt regnskapet godkjent, men knyttet noen kommentarer:

- Fullstendig årsregnskap og årsberetning ble oversendt til revisor senere enn lovens frist. Forsinkelse i avleggelsen har med få unntak vedvart i mange år, og dette ble også påpekt i kontrollutvalgets uttalelse i årene 2021, 2022, 2023 og 2024. Kontrollutvalget er bekymret for at sen styringsinformasjon kan ha betydning for rapportering, planlegging og beslutningstaking der regnskapsinformasjon er vesentlig for beslutningsprosessene. Kontrollutvalget har anbefalt kommunestyret å vurdere tiltak som kan sikre rettidig leveranse fremover.

Kontrollutvalget registrerer at kommunestyret i sin behandling vedtok et tillegg fra formannskapet der det ble bedt om en plan innen 01. oktober for å sikre at regnskapet leveres rettidig fremover. Det er for øvrig i kommunestyrets behandling av regnskapet ikke gjort vedtak som krever særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

- Videre har kontrollutvalget minnet om kommunelovens krav til innhold i årsberetningen ved at årsberetningen også skal redegjøre for virksomhetens måloppnåelse og andre ikke økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne. Utvalget bemerker at årsberetningen med fordel kunne beskrevet den overordnede måloppnåelsen bedre, eksempelvis knyttet opp mot kommuneplanens samfunnsdel.

Etterlevelseskontroll 2024: Momskompensasjon utleieboliger: Revisor har gjennomført sin årlige kontroll av om kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak, jfr kommuneloven

§ 24-9. For regnskapsåret 2024 har revisor valgt å se på etterlevelse av reglene i merverdiavgiftskompensasjonsloven om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger.

Revisor konkluderte slik etter undersøkelsen: *Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Sørfold kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd regelverket om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger. Vår kontrollhandling avdekker at det er forbedringspotensial når det gjelder dokumentasjon på hvorfor boligene faller inn under betegnelsen «særskilt tilrettelagt». Vi vil samtidig peke på et tilsynelatende forbedringspotensial på utformingen av tildelingsvedtakene, og hvilke individuelle behovsprøvinger og angivelse av lovhjemmel som er grunnlag for tildelingen.*

Konkret viste revisor til følgende funn:

1. *Sørfold kommune har en oversikt over utleieboligene som de mener er momskompensasjonsberettigede.*
2. *Sørfold kommune har fremvist gyldige enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger i de tilfeller kommunen krever momskompensasjon på utgifter knyttet til utleiebolig. Revisor bemerker at dokumentasjonen samlet sett er helt i grenseland som grunnlag for at kommunen oppfyller kontrollpunktet.*
3. *Det er samsvar mellom kommunens liste over boliger som er momskompensasjonsberettigede og avgiftsbehandling i regnskapet.*

Kontrollutvalget har i sitt vedtak forutsatt at tildelingsvedtakene forbedres slik at det tilfredsstiller lovkravene bedre. For øvrig har utvalget tatt revisors uttalelse til orientering og konkludert at det ikke er behov for videre oppfølging fra utvalgets side.

Etterlevelseskontroll 2023: Byggesaksgebyrer Denne etterlevelseskontrollen viste at Sørfold kommune ikke kunne fremlegge dokumentasjon på beregning av selvkost på byggesaker. Kommunen kunne heller ikke dokumentere at kravene til utredning, høring, varsling og kunngjøring av gebyrregulativet var innfridd i henhold til Forvaltningslovens bestemmelser. Revisor har utstedt nummerert brev om forholdet.

Det ble gjort oppfølging av saken i møte i september. Administrasjonen har opplyst at utarbeidelse av egen gebyrforskrift for matrikkel, plan og byggesaker er under arbeid og vil bli lagt frem for politisk behandling i løpet av høsten 2025. Kontrollutvalget kommer tilbake med ny oppfølgingssak etter at saken har vært oppe til politisk behandling og senest første møte i 2026.

Etterlevelseskontroll 2022: Finansforvaltning Kontrollen for 2022 handlet om finansforvaltningen og konkluderte at kommunen på tidspunktet ikke hadde etterlevd nye bestemmelser i lov og forskrift om utarbeidelse av finansreglement, at det ikke var etablert interne kontrollrutiner for finansforvaltningen som er oppdatert etter ny lov og forskrift og at finansrapporteringen var mangelfull. Revisor har utstedt nummerert brev om forholdet.

Utvalget har gjort tre oppfølginger av saken og valgte i møte september 2025 å avslutte videre oppfølging, ved at kommunestyret i sak 60/25 har fastsatt nytt økonomi- og finansreglement for som tilfredsstiller krav i lov og forskrift. Reglementet sier blant annet at kommunedirektøren i forbindelse med tertialrapporteringen skal rapportere om status for finans- og gjeldsforvaltningen, og om innholdet i denne rapporteringen.

Nummererte brev fra revisor: Kontrollutvalget skal i henhold til kommunelovens § 24-7 gi skriftlige meldinger i form av nummererte brev til kontrollutvalget når det avdekkes:

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet
- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Kontrollutvalget har i 2025 ikke mottatt eller behandlet skriftlige påpekninger fra revisor, utover oppfølging av tidligere forhold som ikke er lukket.

3.0 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget har utarbeidet forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller, slik det er bestemt i kommunelovens § 23-3. Planen gjelder perioden 2024-2027 og er basert på risikovurderinger av kommunens forvaltning. Kommunestyret har i 2024 vedtatt planen etter behandling i kontrollutvalget med følgende prioriterte tema

Forvaltningsrevisjon:

1. Informasjonssikkerhet (*levert 2025*)
2. Flyktingtjenesten (**Innsyn/åpenhet, bestilt 2025**)
3. Grunnskole
4. Barnevern
5. Bygg- og eiendomsforvaltning.
6. Kompetanse/rekruttering
7. Internkontroll og kvalitetssikring. Organisasjon, styring og ledelse
8. Hjemmetjenester / institusjonsomsorg.

Eierskapskontroll:

1. Salten Brann IKS (*bestilt 2025*)
2. Siso Vekst AS

Det er i utgangspunktet, gitt budsjettforutsetninger som i dag, midler til å gjennomføre ca én forvaltningsrevisjon i løpet av året. Man kan derfor ikke påregne at alle temaene rent faktisk blir gjennomgått, men det er laget en plan med flere alternativer slik at kontrollutvalget kan ha ei plukklister å velge fra.

(*) Alle nye bestillinger vil i utgangspunktet baseres på den nye planen, samtidig som at utvalget følger opp at tidligere revisjoner blir fulgt opp etter kommunestyrets bestemmelser.

Sammen med kommunestyrets vedtak fikk kontrollutvalget fullmakt til å foreta endringer og omprioriteringer i planen etter behov. Kontrollutvalget har ved flere anledninger diskutert manglende respons på henvendelser og saksbehandlingstid. Med bakgrunn i dette valgte utvalget å supplere planen med tema Innsyn/åpenhet, og en undersøkelse her som prosjekt nr 2 i plan.

Kontrollutvalgets oppgaver med forvaltningsrevisjoner er tredelt: bestille gjennomføring av konkrete forvaltningsrevisjonsprosjekter, saksbehandle og innstille til kommunestyret når det legges frem en forvaltningsrevisjonsrapport, samt følge opp de vedtak kommunestyret fatter ved behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter. I 2025 er det gjennomført følgende behandlinger og oppfølgingssaker innen forvaltningsrevisjon:

Prosjektets navn	Behandling i kontrollutvalget
Informasjonssikkerhet	Første prosjekt i ny plan for forvaltningsrevisjon. Rapport behandlet av kontrollutvalget i november 2024 og kommunestyret 2025. Revisor konkluderte etter undersøkelsen at kommunen i noen grad har etablert et helhetlig styringssystem som tilfredsstiller krav i regelverket og at kommunen i noen grad har tilfredsstillende organisatoriske og tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerhet. Det ble gitt 11 anbefalinger. Kontrollutvalget gjorde oppfølging av saken og kommunestyrets vedtak i november og konkluderte at ny plan med årshjul er behandlet av kommunestyret. Utvalget konkluderte at rapporten er fulgt opp på en meget god måte og avslutter videre oppfølging av saken.
Ledelse, styring og sykefraværsoppfølging	Rapport overlevert november 2021, behandlet av kontrollutvalget i september d.å. Revisor konkluderte den gang at Sørfold kommune i varierende grad har et trygghende system for styring og ledelse i helse- og omsorgssektoren og at ledelsen i hjemmetjenesten i nokså stor grad følger opp sine plikter innen sykefraværsoppfølging. Det ble gitt 6 anbefalinger. Vedtaket har vært fulgt opp flere ganger av kontrollutvalget, sist i møte i september 2025 (4. gang). Kontrollutvalget anser at 3 av anbefalingene er fulgt opp, mens det gjenstår 3, ved at det mangler konkrete mål for avdelingene på helse- og omsorg som egner seg til å nå kommunens overordnede mål, gode rutiner for rapportering til kommunedirektøren på relevante mål og rutiner for å gjennomgå og vurdere styringssystemet hvert år. Kontrollutvalget merker seg at kommunedirektøren har en situasjonsforståelse om de utfordringene som forvaltningsrevisjonsrapporten skisserer, og om manglene som fremdeles gjenstår i styringssystemet. Kontrollutvalget avslutter videre oppfølging av saken, men basert på tilbakemeldinger under kontrollutvalgets oppfølging av saken, vil utvalget

	bemerke at det synes å være begrenset kapasitet til endringsledelse i administrasjonen.
Undersøkelse varsling	Undersøkelse (ikke fullverdig forvaltningsrevisjon) besluttet av kommunestyret sak 20/23 og behandlet av kontrollutvalget i møter i januar og februar 2024. Kontrollutvalget har gjort oppfølging av saken i møter september 2024 og juni 2025. Utvalget registrer at kommunens varslingsrutiner er evaluert og revidert, og konkluderer at rutineene for saksbehandling av varslingssaker er forbedret. Utvalget registrerer videre at det er iverksatt administrative og organisatoriske tiltak som bør kunne ha positivt effekt på varslingskultur og system for behandling av varslere. Forbedring i rutiner og praksis tilsier også en større mulighet for at varslingssaker behandles forsvarlig og konkluderes innen rimelig tid. Kontrollutvalget avslutter derfor videre oppfølging av saken.
Innsyn og åpenhet	Kontrollutvalget besluttet i sak 03/25 å gjøre endringer i plan for forvaltningsrevisjon, og velge Innsyn/åpenhet som tema for andre undersøkelsen i perioden. Dette etter gjentakende henvendelser til kontrollutvalget om utfordringer på området. Prosjektplan behandlet og undersøkelse bestilt av utvalget i møte i juni. Formålet med undersøkelsen er å vurdere hvordan Sørfold kommune legger til rette for åpenhet og innsyn. Undersøkelsen tar for seg om kommunens dokumentforvaltning er i tråd med gjeldende regelverk, hvordan henvendelser blir håndtert og hvordan kommunen bruker foreløpig svar, samt om kommunen håndterer innsynskrav etter reglene i offentleglova. Rapport skal leveres vinter/vår 2026, og sluttbehandles av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.
Salten Brann IKS	Prosjekt bestilt i møte juni 2025, i samarbeid med de øvrige kontrollutvalgene i Salten med eierskap i selskapet. Formålet med undersøkelsen er for det første, å finne ut om kommunen utøver eierstyring i tråd med eierskapsmeldingen og etablerte normer for god eierstyring. For det andre, å finne ut om Salten Brann IKS jobber systematisk med å utarbeide og følge opp lovmessig budsjett. Til slutt er det et mål å finne ut om selskapet gir eierne et godt grunnlag for eierstyring. Rapport leveres kontrollutvalget i løpet av vinteren 2025/26.

Kommunens eierskapsmelding	Tema for eierskapskontroll i forrige periode var kommunens egen eierskapsmelding. Kontrollen hadde til hensikt å avdekke om kommunen har en oppdatert eierskapsmelding som tilfredsstiller kravene i kommuneloven. Det ble den gang konkludert at Sørfold kommune i liten grad hadde en eiermelding i samsvar med lovens krav. Samtidig er det positivt at den vedtatte eierskapsmeldingen faktisk inneholder det som kan sies å være det viktigste og kanskje mest krevende punktet med eierstyringen, ved at man har nedfelt strategier med sine eierskap. Kontrollutvalget har gjort oppfølging av saken i to møter: november 2024 og november 2025. Revidert eierskapsmelding legges frem for kommunestyret høsten 2025 og kontrollutvalget har avsluttet oppfølgingen.
----------------------------	---

De behandlede rapportene har gitt viktige bidrag til kunnskap om hvordan den kommunale forvaltningen fungerer, og har påpekt forbedringsmuligheter for kommunen.

4.0 Øvrig kontroll og tilsyn

Med bakgrunn i kontrollutvalgets generelle mandat om å foreta løpende tilsyn og kontroll med forvaltningen, er det i utvalgets møter satt på dagsorden en rekke saker. Sakene kan ha bakgrunn i innspill fremmet av publikum, utvalgets medlemmer, andre politikere i kommunen, saker som er tatt opp i media, eksterne tilsyn etc.

I disse sakene har utvalget kalt inn administrasjonen, og bedt denne redegjøre for saksforhold, regelverk, rutiner, forvaltningspraksis etc. I 2025 gjelder dette følgende områder:

- Status for økonomi og regnskap
- Oppfølging av revisjonskommentarer

Kontrollutvalget vil generelt bemerke at kommunedirektøren og administrasjonen for øvrig har bidratt med gode redegjørelser og besvart utvalgets spørsmål i de sakene som er tatt opp.

5.0 Øvrige saker som vedrører utvalget

Budsjettet legger rammer for kontrollutvalgets egen aktivitet og kostnadene til revisjon og sekretariat. Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollutvalget. Budsjettet ble behandlet av kontrollutvalget i møte 17.09.2025 – sak 24/25. Den samlede budsjetttrammen for kontroll og tilsyn er foreslått til kr 1.253.000 og består av utgifter til revisjon, sekretariat og driftsutgifter for kontrollutvalget. Tilskudd fra eierkommunene (revisjonshonorar) til Salten kommunerevisjon IKS fastsettes av dette selskapets representantskap. Med virkning fra og med 2026 har selskapet foretatt en omfordeling av tilskudd mellom eierkommunene. Som en følge av dette øker Sørfold kommunes utgifter til revisjon med kr 178.000 sett i forhold til 2025. Budsjettert utgift for 2026 tar hensyn til denne økningen, samt et påslag på 4,4 % fra 2025 til 2026.

I samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon har kontrollutvalget et påse-ansvar for revisors arbeid med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget har behandlet engasjementsbrev fra revisjonen for perioden. I tillegg har revisor lagt frem erklæring om uavhengighet i forhold til den virksomhet som skal revideres. Revisor holder for øvrig kontrollutvalget løpende orientert om sitt arbeid.

I samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon har kontrollutvalget et påse-ansvar om revisors arbeid med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget har behandlet engasjementsbrev fra revisjonen for perioden. I tillegg skal revisor årlig legge frem en erklæring om uavhengighet i forhold til den virksomhet som skal revideres. Denne behandles i kontrollutvalget. Revisor holder for øvrig kontrollutvalget løpende orientert om sitt arbeid.

Straumen, 26. november 2025